

Handvatten voor (inter)actief taalonderwijs in het mbo

Beter lezen en schrijven

Inleiding

Dit document en de bijbehorende documenten en filmpjes komen uit het interventieprogramma Beter lezen en schrijven. Het programma is gebruikt in het Taalexperiment mbo en is erop gericht op de lees- en schrijfvaardigheid van eerstejaars mbo-studenten te verbeteren.

In het lees- en schrijfonderwijs komen docenten voor verschillende uitdagingen te staan. Binnen het interventieprogramma zijn 7 uitdagingen geformuleerd waar docenten mee te maken kunnen krijgen. Voor elk van deze uitdagingen is een handreiking met tips en trucs opgesteld. In het werkboek voor de studenten staan de instructiemomenten en de opdrachten die in een les uitgevoerd worden. In de docentenhandleiding vind je per les aanvullende informatie over onder andere benodigheden, lesopbouw, antwoorden op de vragen uit het werkboek en suggesties voor de invulling van de instructiemomenten.

In dit document staan per uitdaging een kijkwijzer en voorbeelden uit de praktijk.

In het werkboek is door middel van iconen duidelijk gemaakt wat van de studenten verwacht wordt:



Filmfragmenten

In het kader van het Taalexperiment mbo zijn enkele docenten gefilmd. In deze filmfragmenten kun je zien hoe een docent Nederlands haar les vormgeeft aan de hand van de didactische principes voorkennis activeren en doelgericht werken. Een toelichting van de filmpjes staat bij de bijbehorende uitdaging.

Uitdaging 1: Hoe zorg ik dat mijn studenten weten aan welke leerdoelen we werken?

Bekijk les 1.1 uit het interventieprogramma, gemaakt voor niveau 4. Met behulp van onderstaande kijkwijzer kun je nagaan hoe doelgericht werken en het activeren van voorkennis in deze les aandacht krijgen.

Bijbehorende documenten:

- Les 1.1 werkboek
- Les 1.1 handleiding
- Casusbeschrijving bij uitdaging 1

Kijkwijzer

- In het werkboek start de les met een beschrijving van het lesdoel. 'Na deze paragraaf weet je.....'. Dit kun je gebruiken om het lesdoel te bespreken met de studenten. Zo weten de studenten wat er van hen verwacht wordt en wat ze gaan leren.
- In de handleiding zie je bij 'Introductie' dat je aan het bespreken van dit lesdoel het programma van de les kunt koppelen: welke activiteiten gaan we deze les ondernemen om het lesdoel te bereiken? Op deze manier wordt voor de studenten helder hoe de verschillende activiteiten binnen een les bijdragen aan het behalen van het lesdoel.
- Opdracht 5 in het werkboek roept voorkennis bij studenten op. In de opdrachtbeschrijving wordt ook beschreven waarom studenten deze opdracht gaan doen. Dit werkt motiverend voor studenten.
- In de handleiding wordt bij de afsluiting van de les gecheckt of studenten de lesstof, in dit geval een aantal nieuwe woorden, begrepen hebben.

Voorbeelden uit de praktijk

Filmfragmenten

Een kijkje in de klas van Ivonne, docent Nederlands bij de opleiding schoonheidsspecialiste (niveau 3):

[Filmpje: Hoe ga je je schrijfplan gebruiken](#)

Ivonne bespreekt het doel van de les. Ze bespreekt met de studenten wanneer ze het nodig denken te hebben om een tekst met een inleiding, kern en slot te maken. Ivonne werkt niet met het opsteken van vingers. Ze noemt zomaar enkele namen. Iedereen moet meedenken, iedereen kan de beurt krijgen.

[Filmpje: Afsluiting les](#)

Ivonne blikt terug op het doel van de les. De studenten zijn echter al aan het inpakken, waardoor je je af kunt vragen of ze de informatie die Ivonne geeft, nog oppikken.

Een kijkje in de klas van Thecla, docent Nederlands bij de opleiding Machinebouwer (niveau 3):

[Filmpje: Terugblik vorige les](#)

Thecla wijst de doelen op het bord aan. Ze blikt terug op de vorige les door zelf te vertellen wat er tijdens de vorige les aan bod is geweest. Wellicht had ze er ook voor kunnen kiezen om de studenten hier aan het woord te laten? Ze benadrukt in haar terugblik het belang van de strategie 'vragen stellen'.

Filmpje: Doelen op het bord

Thecla bespreekt de doelen die zij op het bord heeft staan met de studenten. Ze blik samen met de studenten terug op de verschillende soorten vragen: open vragen, gesloten vragen, meerkeuze vragen. Ze vraagt de studenten definities en voorbeelden te geven van de soorten vragen.

Filmpje: Doelen herhalen

Thecla herhaalt halverwege de les nogmaals het doel van de les en benadrukt het belang van vragen stellen.

Filmpje: Terugblik

Thecla maakt aan het eind van de les een terugkoppeling naar de leerdoelen, die ze aan het begin van de les ook op het bord heeft gezet. Ze gaat met de studenten na of de doelen bereikt zijn.

Casusbeschrijving

In de casusbeschrijving kun je lezen hoe een docent Nederlands (Tom) bij de opleiding Commercieel medewerker binnendienst (niveau 3) de schrijfstrategie 'publieksgericht schrijven' met zijn studenten bespreekt. Hij hanteert de didactische principes voorkennis activeren en doelgericht werken.

Kijkwijzer

Tom bespreekt aan het begin van de les het lesdoel en blik hier aan het eind van de les op terug. Zo weten studenten waarom ze deze les volgen en wat het hen oplevert. Ook tijdens de les besteedt Tom aandacht aan het nut, en dus het doel, van de les . Hij maakt de studenten voortdurend duidelijk waarom ze een bepaalde opdracht gaan uitvoeren.

Tom kiest ervoor om, in het kader van voorkennis ophalen, de studenten individueel op te laten schrijven wat ze al weten over publieksgericht schrijven. Hij kiest ervoor om dit niet direct klassikaal te bespreken. Dan zouden namelijk slechts enkele studenten tot denken aangezet worden, terwijl met deze werkwijze alle studenten meedenken en meedoen.

Uitdaging 2: Hoe geef ik effectief instructie zodat mijn studenten zelfstandig aan het werk kunnen?

Bekijk les 2.6 uit het interventieprogramma, gemaakt voor niveau 4. Met behulp van onderstaande kijkwijzer kun je bekijken hoe het modelen en de overgang naar zelfstandig werken vorm krijgen.

Bijbehorende documenten:

- Les 2.6 werkboek
- Les 2.6 handleiding
- Casusbeschrijving bij uitdaging 2

Kijkwijzer

Zie je dat deze les voldoet aan de voorwaarden voor effectief zelfstandig werken? Er zijn veel wisselingen in groepssamenstelling en in zelfstandig werken en klassikale momenten. Wil je al deze overgangen goed laten verlopen, dan is een heldere uitleg noodzakelijk zoals in het voorbeeld hieronder:

WHHTUK	Overgang van opdracht 2 naar opdracht 3: voorbeeldinstructie
Wat moet je doen?	Je maakt opdracht 3.
Hoe moet je het doen?	Je gaat met z'n drieën bij elkaar zitten. Ik vertel zo wie met wie gaat samenwerken. Dan lees je de opdracht en overlegt over de antwoorden. Je schrijft de antwoorden in je eigen werkboek.
Waar kan je Hulp krijgen/vinden?	Mochten jullie vragen hebben, steek dan even je hand op en dan kom ik langs.
Hoeveel Tijd krijg je voor de opdracht?	Jullie krijgen 10 minuten voor deze opdracht.
Wat gebeurt er met de Uitkomst /het resultaat?	Je oefent bij deze opdracht hoe je goed feedback kunt geven aan medestudenten in situaties die niet echt gebeurd zijn. Daarna ga je feedback geven aan een klasgenoot op de tekst die hij geschreven heeft.
Wat kun je doen als je Klaar bent?	Als je klaar bent schrijf je de moeilijke woorden die op het bord staan in je woorddossier.

- Het geven van goede feedback op een tekst van een medestudent wordt vaak lastig gevonden door studenten. Zonder goede instructie zullen ze niet of moeizaam zelfstandig aan de slag kunnen. Daarom is in deze les gekozen voor modelen door de docent voordat studenten bij opdracht 4 zelf feedback geven. In de handleiding zie je hierbij enkele tips staan, namelijk over het materiaal dat je kunt gebruiken om te modelen en welk gedrag je precies moet modelen.
- Tijdens het modelen ben je als docent best wel even aan het woord. Dit is dan ook een goed moment om een kijk- of luisteropdracht in te zetten om studenten er actief bij te betrekken. Tijdens het modelen kun je de interactie te stimuleren door het stellen van activerende vragen.

Voorbeelden uit de praktijk

Filmfragmenten

Een kijkje in de klas van Ivonne, docent Nederlands bij de opleiding schoonheidsspecialiste (niveau 3):

[Filmpje: Modellen schrijfplan](#)

Ivonne doet hardop denkend voor hoe ze een schrijfplan maakt voor haar bedrijf 'Homemade Candy Shop'. Ze betreft de studenten, laat hen hun inbreng geven, maar houdt de regie. Ivonne bespreekt expliciet de invulling van een inleiding, kern en slot en de manier waarop je invulling geeft aan een schrijfplan.

[Filmpje: Stillezen](#)

Ivonne geeft de studenten de opdracht om te lezen. Ze eist van de studenten dat ze dat in stilte en voor zichzelf doen. Ivonne blijft zelf voor de klas staan. Ze corrigeert de studenten die niet aan het lezen zijn veelal non verbaal, door middel van haar mimiek en/of een gebaar. Slechts een enkele keer geeft ze verbale feedback.

Een kijkje in de klas van Thecla, docent Nederlands bij de opleiding Machinebouwer (niveau 3):

[Filmpje: Uitleg opdracht](#)

Thecla geeft uitleg bij een opdracht. Ze benoemt verschillende zaken die ook in het WHHTUK-acroniem terugkomen. Ze bespreekt Wat de studenten moeten gaan doen, Hoe ze dat mogen doen, hoeveel Tijd ze daarvoor hebben en wat de Uitkomst moet zijn. Ze besteedt echter geen aandacht aan de vraag waar de studenten Hulp kunnen krijgen/vinden en wat ze moeten doen als ze Klaar zijn.

[Filmpje: Nog 2 minuten en compliment](#)

Thecla geeft tussentijds aan hoeveel tijd de studenten nog hebben. Ze spreekt het vertrouwen in de studenten uit: Het gaat je lukken!

Casusbeschrijving

In de casusbeschrijving kun je lezen hoe een docent Nederlands (Marja) bij de opleiding Allround Schoonheidsspecialist (niveau 4) op een effectieve manier instructie geeft tijdens haar les en zo zorgt voor een goede overgang naar het zelfstandig werken.

Kijkwijzer

- Door te werken met het ezelsbruggetje WHHTUK maakt Marja de studenten duidelijk wat ze binnen welke tijd moeten doen en waar ze hulp kunnen krijgen. Dit geeft studenten houvast en overzicht. Door het ezelsbruggetje WHHTUK steeds in te zetten, stimuleer je jezelf om de opdracht volledig en concreet aan de studenten aan te bieden.
- Marja doet hardop denkend het onderstrepen van kernzinnen voor. Zie je dat ze niet zozeer uitlegt wat een kernzin is en hoe je die herkent in de tekst, maar dat ze het voordoet door haar gedachtegang te verwoorden? Dat is de kracht van modellen, niet uitleggen, maar je gedachtegang verwoorden en exact voordoen wat de studenten daarna zelf moeten gaan doen. Dit werkt effectiever dan alleen uitleg geven.

Uitdaging 3: Hoe zorg ik ervoor dat mijn studenten (inter)actief met de leerstof bezig zijn?

Bekijk les 2.4 uit het interventieprogramma, gemaakt voor niveau 4. Met behulp van onderstaande kijkwijzer kun je nagaan hoe doelgericht werken en het activeren van voorkennis in deze les aandacht krijgen.

Bijbehorende documenten:

- Les 2.4 werkboek
- Les 2.4 handleiding
- Casusbeschrijving bij uitdaging 3

Kijkwijzer

- Na opdracht 5 in het werkboek geeft de docent instructie over tekstopbouw. Zie je dat alle studenten geactiveerd worden met de luisteropdracht in het werkboek en dat deze luisteropdracht heel gestructureerd is en dus niet voor chaos zal zorgen?
- Ook activerende vragen of opdrachten kunnen deze uitleg interactiever maken. Denk bijvoorbeeld aan opdrachten als 'Overleg in tweetallen over een pakkende titel' of 'Denk allemaal eens even na: wat zou een goede afsluitende zin kunnen zijn? Je krijgt 30 seconden bedenktijd en dan ga ik willekeurig beurten geven. Je hoeft dus geen vinger op te steken'. Dit zijn heel gestructureerde, afgebakende opdrachten die studenten activeren en interactie uitlokken.

Voorbeelden uit de praktijk

Filmfragmenten

Een kijkje in de klas van Ivonne, docent Nederlands bij de opleiding schoonheidsspecialiste (niveau 3):

[Filmpje: Waar ging de tekst over](#)

Ivonne vraagt de studenten of ze weten waar de tekst over ging. Ze noemt hierbij enkele namen van studenten: de studenten weten dat ze allemaal alert moeten zijn. Een student geeft aan niet te weten waar de tekst over gaat. Ivonne vraagt door hoe dit komt en bespreekt met haar haar leesaanpak. Ivonne vraagt medestudenten om aanvullingen en geeft de studenten de ruimte voor hun eigen inbreng.

[Filmpje: Bepalen schrijfdoel en publiek](#)

De studenten krijgen de opdracht om zelf een bedrijf te bedenken en over hun bedrijf een tekst te schrijven voor de website van hun opleiding. De tekst moet een inleiding, kern en een slot bevatten. Voordat ze de tekst kunnen gaan schrijven denken ze na over het schrijfdoel, het publiek en de wijze waarop ze er voor gaan zorgen dat ze het schrijfdoel bereiken en het publiek aanspreken. De opdracht wordt klassikaal gelezen. De studenten vullen individueel – zonder onderling te overleggen – het antwoord in in hun werkboek. Als alle studenten hun antwoord hebben ingevuld, wisselen ze in tweetallen de antwoorden uit. Tot slot volgt er een klassikale terugkoppeling. Ivonne past hier de activerende werkvorm denken – delen – uitwisselen toe.

Filmpje: Overleggen over schrijfideeën

We zien de studenten in tweetallen hun antwoorden delen (zie ook het vorige filmfragment). Ivonne blijft voor de klas staan totdat de studenten allemaal aan het werk zijn. Daarna loopt ze rond en praat ze mee met een tweetal dat ideeën met elkaar aan het uitwisselen is.

Casusbeschrijving

In de casusbeschrijving kun je lezen hoe een docent Nederlands (Marja) bij de opleiding Allround Schoonheidsspecialist (niveau 4) met haar studenten het herkennen van kernzinnen in een tekst bespreekt.

Kijkwijzer

- Marja hanteert een activerende werkvorm in deze les, namelijk denken-delen-uitwisselen. Deze werkvorm is relatief eenvoudig toe te passen bij allerlei opdrachten en Marja bereikt hiermee dat alle studenten actief met de opdracht bezig zijn. Ze moeten immers eerst zelf nadenken en dan in tweetallen overleggen. Had ze de opdracht alleen klassikaal besproken, dan waren waarschijnlijk slechts enkele studenten actief bezig geweest.
- Tijdens de nabespreking kiest Marja ervoor een luisteropdracht te geven. Ze voorkomt zo dat enkele (en steeds dezelfde!) studenten actief betrokken zijn bij de nabespreking. Iedereen wordt door de luisteropdracht 'gedwongen' te luisteren naar de anderen en mee te denken.

Uitdaging 4: Hoe geef ik effectieve feedback?

Bekijk les 1.8 uit het interventieprogramma, gemaakt voor niveau 3. Met behulp van onderstaande kijkwijzer wordt het belang van feedback geven tijdens deze les helder.

Bijbehorende documenten:

- Les 1.8 werkboek
- Les 1.8 handleiding
- Casusbeschrijving bij uitdaging 4

Kijkwijzer

- In deze les schrijven de studenten bij opdracht 4 zelfstandig een tekst. Tijdens het schrijven is het van belang dat de docent feedback geeft. De handleiding geeft enkele punten waarop je als docent feedback kunt geven. Dit zijn inhoudelijke feedbackpunten waarbij je het principe van feedup, feedback en feedforward goed toe kunt passen:
 - Feedup: Je wilt een krantenartikel schrijven met een heldere indeling in inleiding, kern en slot.
 - Feedback: Ik zie dat je al een duidelijke inleiding hebt waarin het onderwerp staat en ook in de kern lees ik voldoende informatie over het onderwerp. Maar daarna eindigt je artikel. Ik mis een slot.
 - Feedforward: Dus om een goede indeling in inleiding, kern en slot te krijgen moet je nog een afsluitende zin of alinea bedenken.
- Zie je dat ook opdracht 3 zich ervoor leent om feedback te geven? Tijdens de klassikale bespreking kun je studenten complimenteren voor de bedachte antwoorden waarbij het belangrijk is dat je concreet maakt wat goed is aan het antwoord en, indien nodig, ook wat nog beter kan of wat je nog mist.

Voorbeelden uit de praktijk

Filmfragmenten

Een kijkje in de klas van Ivonne, docent Nederlands bij de opleiding schoonheidsspecialiste (niveau 3):

[Filmpje: Studenten werken aan hun schrijfplan](#)

De studenten werken zelfstandig aan hun schrijfplan. Ivonne loopt rond, biedt ondersteuning en geeft feedback.

Een kijkje in de klas van Thecla, docent Nederlands bij de opleiding Machinebouwer (niveau 3):

[Filmpje: Studenten aan opdracht](#)

De studenten werken aan de opdracht. Thecla loopt rond en geeft zo nodig individuele feedback en ondersteuning.

Casusbeschrijving

In de casusbeschrijving kun je lezen hoe een docent Nederlands, Angélique, bij de opleiding Handel (niveau 3) op effectieve wijze feedback geeft tijdens het zelfstandig werken en een klassikale nabespreking.

Kijkwijzer

- Angélique gebruikt in haar feedback aan Koen het principe van feedup (Koen, je wilt de betekenis van het woord 'abstract' weten), feedback (Ik zie jou al meteen naar het woordenboek grijpen. Op zich is dat een handige manier en je gebruikte het woordenboek ook op de goede manier) en feedforward (Maar wat als je nu geen woordenboek zou hebben? Hoe zou je dan achter de betekenis van het woord kunnen komen? Bespreek dat nog maar eens met elkaar).
- Angélique is in al haar feedback heel concreet: ze beschrijft precies wat de student goed doet (i.p.v. alleen 'goed zo' te zeggen) of wat nog beter kan.

Uitdaging 5: Wat kan ik doen om de woordenschat van mijn studenten te stimuleren?

Binnen het interventieprogramma Beter lezen en schrijven wordt er ook expliciet aandacht besteed aan woordenschat. Hierbij wordt er gewerkt met een woorddossier. Het doel van dit dossier is het leren en onthouden van moeilijke woorden, maar het biedt ook een hulpmiddel om het bewust leren van woorden te bevorderen.

Bijbehorende documenten:

- Casusbeschrijving bij uitdaging 5
- Woorddossier
- Woordenschatactiviteiten

Ook zijn er ter inspiratie enkele woordenschatactiviteiten ontwikkeld die je kunt gebruiken om de woordkennis van de studenten verder in te slijpen. Je kunt de activiteiten mondeling aan de studenten aanbieden, maar de instructies zijn zodanig geschreven dat je de opdrachten ook kunt kopiëren en op losse kaarten aan de studenten kunt uitdelen zodat ze zelfstandig met de opdracht aan de slag kunnen (m.u.v. de opdrachten die alleen voor klassikaal gebruik zijn bedoeld). Dit is met name handig wanneer enkele studenten eerder klaar zijn met de overige opdrachten in een les. Je kunt hen dan alvast aan het werk zetten met een woordenschatactiviteit. Geef bij elke opdracht steeds duidelijk aan bij hoeveel woorden deze uitgevoerd moet worden (of noteer het op de opdrachtkaart of op het bord).

In het kader onder de titel van de activiteit wordt aangevinkt of de opdracht individueel, in duo's en/of klassikaal te maken is.

Individueel

Duo's

Klassikaal

Voorbeelden uit de praktijk

Filmfragmenten

Een kijkje in de klas van Thecla, docent Nederlands bij de opleiding Machinebouwer (niveau 3):

[Filmpje: Woorddossier](#)

De studenten gaan aan de slag met hun woorddossier. Thecla laat aan hen de keuze. Als ze zelf moeilijke woorden zijn tegengekomen tijdens het lezen, dan mogen ze deze invullen. Is dat niet het geval, dan gaan ze aan de slag met de vijf moeilijke woorden die Thecla op het bord zal noteren. Terwijl de studenten hun woorddossier invullen, loopt Thecla rond om de antwoorden met de individuele studenten door te spreken.

Casusbeschrijving

In de casusbeschrijving lees je hoe een docent Nederlands, Angelique, bij de opleiding Handel (niveau 3) aandacht besteedt aan woordenschat middels een woorddossier.

Kijkwijzer

- Angelique integreert het woorddossier in haar lessen door, wanneer de studenten moeilijke woorden tegenkomen (zoals in dit geval in een leestekst), die direct op te laten nemen in hun woorddossier. Dit maakt het woorddossier betekenisvol voor de studenten doordat de woorden uit betekenisvolle situaties komen en niet als losse woorden gepresenteerd worden.
- Angelique zorgt met haar woordschatactiviteit aan het eind van de les voor herhaling van de woorden uit het woorddossier. Deze herhaling is van belang om woordbetekenissen daadwerkelijk te laten beklijven bij studenten. Eenmalig opnemen in het woorddossier is niet voldoende voor opslag in het geheugen.

Uitdaging 6: Hoe kan ik met mijn studenten de verschillende fasen van het schrijfproces, van oriëntatie en planning tot reviseren, goed doorlopen?

Onderstaande voorbeeldlessen zijn gericht op het aanleren en toepassen van schrijfstrategieën. De voorbeelden bestaan telkens uit drie lessen die elkaar logisch opvolgen. Door de lessen in deze volgorde te doorlopen, doorloop je met je studenten alle fasen van het schrijven: van oriënteren en plannen tot reviseren. Les 2.4 t/m 2.6 zijn gemaakt voor niveau 3 en les 3.3 en 3.4 voor niveau 4.

Bijbehorende documenten:

- Les 2.4 t/m 2.6 werkboek
- Les 2.4 t/m 2.6 handleiding
- Les 3.3 en 3.4 werkboek
- Les 3.3 en 3.4 handleiding
- Schrijfwijzer

In het interventieprogramma werken de studenten met een schrijfwijzer waarop de aangeleerde schrijfstrategieën op een rij staan met per strategie een stappenplan voor het toepassen ervan.

Kijkwijzer

- Zie je dat bij beide lesvoorbeelden de daadwerkelijke schrijfopdracht aansluit bij een eerder gelezen tekst of bij een betekenisvolle situatie uit de dagelijkse praktijk? De opdracht komt dus niet 'uit de lucht vallen', maar is geplaatst in een betekenisvolle context en komt voort uit activiteiten waarin de studenten al ideeën en kennis op hebben kunnen doen voor hun schrijfproduct.
- Beide lesvoorbeelden besteden expliciet aandacht aan schrijfstrategieën en voorbereidende activiteiten voor het schrijven, zoals het maken van een schrijfplan en het nadenken over het doel en publiek van de schrijfopdracht. Dit maakt dat studenten gericht gaan schrijven en al een helder plan in hun hoofd hebben voordat ze starten met schrijven. Dit zal de kwaliteit van hun schrijfproduct ten goede komen.
- In beide lesvoorbeelden is ervoor gekozen de studenten feedback te laten geven op een schrijfproduct van een medestudent. Studenten vinden dit vaak lastig. Vandaar dat in het lesvoorbeeld voor niveau 3 opdrachten opgenomen zijn aan het begin van paragraaf 2.6 om de studenten na te laten denken over wat goede feedback is en ze te laten oefenen in het geven van goede feedback.
- Het feedback geven gaat aan de hand van een aantal punten waarop de studenten elkaar 'beoordelen'. Dit zijn ook direct de doelen voor het schrijfproduct die je al, voordat de studenten gaan schrijven, aan ze mee kunt geven zodat ze van tevoren weten waar ze op beoordeeld worden.
- Zie je dat in beide lesvoorbeelden de studenten kunnen leren van een model? Ze lezen namelijk, voordat ze zelf een tekst gaan schrijven, een voorbeeldtekst en/of de docent modelt hoe je bepaalde schrijfstrategieën kunt gebruiken.

Uitdaging 7: Hoe stimuleer ik bij het lezen het tekstbegrip van mijn studenten?

Onderstaande voorbeeldlessen zijn gericht op het aanleren en toepassen van leesstrategieën. Les 1.6 is gemaakt voor niveau 3 en les 3.6 voor niveau 4.

Bijbehorende documenten:

- Les 1.6 werkboek
- Les 1.6 handleiding
- Les 3.6 werkboek
- Les 3.6 handleiding
- Leeswijzer

In het interventieprogramma werken de studenten met een leeswijzer waarop de aangeleerde schrijfstrategieën op een rij staan met per strategie een stappenplan voor het toepassen ervan.

Kijkwijzer

- Zie je dat in beide lesvoorbeelden de leesstrategie aangeleerd en toegepast wordt in een betekenisvolle context? Bij les 1.6 is dat de tekst die gelezen wordt en bij les 3.6 een gesprek dat gevoerd moet worden.
- In beide lessen geeft de docent expliciet instructie in de leesstrategie. In het werkboek staat beschreven wanneer de docent deze instructie geeft en krijgen de studenten een luisteropdracht zodat hun aandacht bij de instructie blijft. In de handleiding staan tips voor de docent: wat kan worden uitgelegd, wat kan worden voorgedaan?